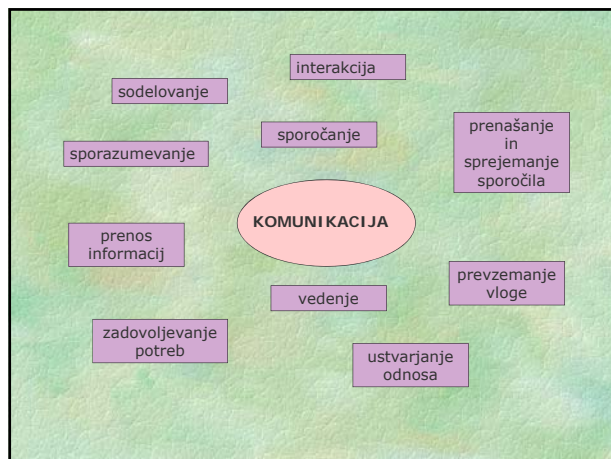

KOMUNIKACIJA

1. Razpravljati, posvetovati se, sporazumevati, izmenjavati misli, informacije.
2. Sporočiti, deliti kaj s kom, biti v medsebojni zvezi, občevati, narediti kaj skupno.

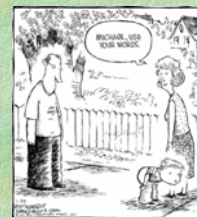

MODEL KOMUNICIRANJA

Pomembno pri pošiljatelju

- Kaj hoče sporočiti
- Zakaj sporoča
- Komu pošilja sporočilo
- Na kakšen način sporoča
- Kdaj sporoča

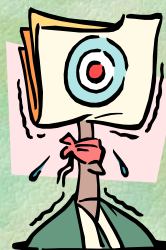

Pomembno pri prejemniku

- Njegove lastnosti
- Sposobnost razumeti sporočilo
- Pripravljenost sprejeti vsebino
- Trenutno razpoloženje
- Odnos do pošiljatelja

VZROKI MOTENJ PRI ODDAJNIKU IN PREJEMNIKU

- ČUSTVA
- STALIŠČA
- PREDSDODKI
- STEREOTIPI
- MEDSEBOJNI ODNOSI
- (NE)POZNAVANJE

VAJA: vzroki motenj pri oddajniku in prejemniku sporočila

- Poiščite primer, kako **ČUSTVA / PREDSDOKI / NEGATIVNA STALIŠČA** moteče vplivajo na komuniciranje!
- Kako lahko omilimo ali nevtraliziramo njihov vpliv na komuniciranje?

ZAKONI KOMUNICIRANJA (Watzlawick)

1. **Nemogoče je nekomunicirati.**
Utemeljite!
2. **Vsaka komunikacija ima vsebinski in odnosni vidik.**
Primer:
Vodja reče sodelavcu: "Danes je že četrtek."

3. Problem izhodiščne točke dogodkov.

Kdaj se začne konflikt za vodjo in kdaj za sodelavca?

4. Komunikacija lahko poteka na digitalni in/ali analogni način.

Logična – natančna, enoznačna...

Analogna – posredna sporočila, ki jih razumemo na različne načine.

Primer: Plača znaša 900 EUR.

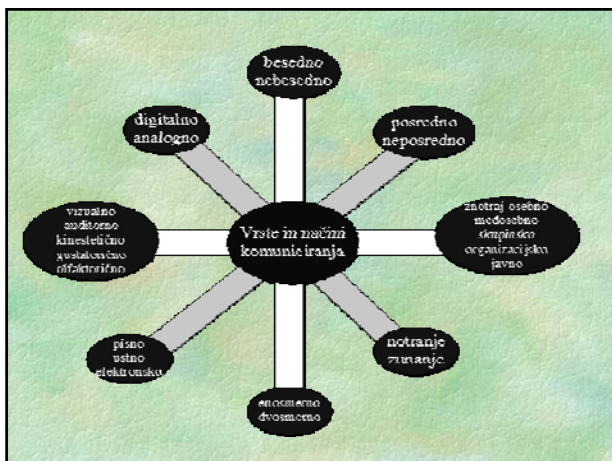
5. Komunikacija poteka na simetrični in/ali komplementaren način.

Doma/v službi – upoštevanje pravil posl. komuniciranja.

Načini komuniciranja

- **Neposredno** - učinkovito, takoj povratna inf., / **posredno** - komun. kanal (telef.), manj učinkovito.
- **VAKOG**
- **Ustno/pisno.**
- **Intraosebno** (pogovori s sabo) / **interpersonalno.**
- **Enosmerno / dvosmerno.**
- **Besedno** - ustno, pisno / **nebesedno.**

Prosimo za tišino,
izpite sestanek!

BESEDNA KOMUNIKACIJA

Načini besednega komuniciranja

Prednosti in pomanjkljivosti!

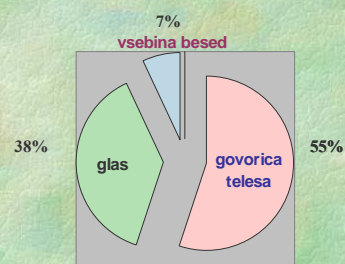
VZROKI MOTENJ PRI BESEDNEM KOMUNICIRANJU

- Različen pomen besede za posameznika
- Dvoumna uporaba primerjav
- Uporaba ocen
- Izkrivljanje besednih sporočil
- Izpuščanje podatkov
- Posploševanje
- Napačna interpretacija sporočila
- Proces prevajanja misli v besede

NEBESEDNA KOMUNIKACIJA

KAJ VPLIVA NA VTIS, KI GA NAREDIMO?

Z NEBESEDNO KOMUNIKACIJO LAHKO:

- Poudarimo ali nadomestimo besedne izraze
- Ilustriramo vsebino
- Vzdržujemo in usmerjamo pogovor
- Razkrivamo čustva
- Uravnavamo lastna čustva
- Kažemo naš odnos do sebe in drugih

SESTAVINE NEBESEDNE KOMUNIKACIJE

- **GLAS**
(zvočna podoba govora)

- **GOVORICA TELESA**

Nebesedni znaki

•mimika

•geste

•proksemika

•dotik

•vonj

•zunanji videz

POMEN BARV

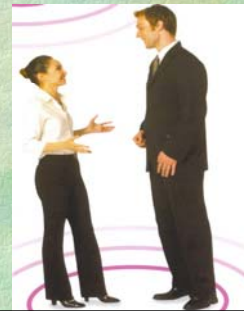
FIZIOLOŠKO	BARVA	PSIHOLOŠKO
Zvišuje mišično napetost, krvni pritisk, stimulira	RDEČA	Kri, ljubezen, strast
Stimulira oči in živčni sistem	RUMENA	Sonce, intuicija, življenje
Pospešuje prebavo, srčni utrip, stimulira	ORANŽNA	Moč, živahnost
Znižuje pritisk, pomirja	ZELENA	Barva narave, novo življenje
Pomirja, umirja mišično napetost in srčni utrip	MODRA	Mir, modrost, nebo, oddaljenost
Krepi srce in pljuča, zvišuje odpornost	VIJOLIČNA	Dostojanstvo, umirjenost

PROKSEMIKA- medosebni prostor

- **Intimni prostor** (0 - 0,5 m)
- **Osebni prostor** (0,5 - 1,2 m)
- **Socialni prostor** (1,2 - 4 m)
- **Javni prostor** (4 m in več)

Intimni prostor –
namenjen družinskim članom,
ljubljenim osebam

Osebni prostor –
namenjen ljudem, ki jih poznamo

Socialni prostor –
poslovna cona

POMEMBNO PRI NK !

- Je večznačna
- Upoštevati je potrebno vpliv kulture
- Previdnost pri interpretaciji nebesednega sporočila (znani in neznani ljudje)
- Zanesljivejši so izrazi, ki niso pod zavestno kontrolo

Neskladje med nebesednimi in besednimi sporočili

OPAŽANJE IN PREPOZNAVANJE NEBESEDNIH SPOROČIL

VERBALIZACIJA NEBESEDNIH SPOROČIL

USKLAJEVANJE BESEDNIH IN NEBESEDNIH SPOROČIL

Dejavniki uspešne komunikacije

- Namen-kaj želimo povedati.
- Jasni stavki, enoznačne besede.
- JAZ sporočila.
- Aktivno poslušanje.
- Stik z očmi, opazovanje nebesedne govornice telesa.
- Usklajenost verbalne in neverbalne govornice.
- Sprejemanje drugačnih stališč, čustev ipd.
- Povratna informacija-dajanje in sprejemanje.
- Spoštovanje prekinitve komunikacije.
- Izpopolnjevanje svoje komunikacije.

Komuniciranje po novem

- Mislite lahko.
- Sprašujte sogovornika.
- Vživite se v sogovornika.
- Besedna in nebesedna komunikacija naj bosta usklajeni – kongruentnost.
- Pozorno poslušajte.
- Upoštevajte čustveno komponento.
- Uporabljajte jaz sporočila.

VAJA

Za vsako pravilo "po novem" premislite o situaciji, v kateri **niste ravnali na najboljši način** in o možnosti, **kako bi ravnali v bodoče**.

Izberite en primer in ga predstavite sosedu.

VAJA

- Razmislite, kdaj sta usklajeni vaša besedna in nebesedna komunikacija.
- Spomnite se situacije, ko kot sogovorec niste bili deležni ustreznega spoštovanja. Kako ste se počutili? Kaj ste takrat naredili? Bi sedaj kaj spremenili?

POVRATNA INFORMACIJA

- Je del vsakdanjega komuniciranja.
- Izostri zavedanje lastnega vedenja in doživljanja.
- Lahko potrdi našo predstavo o sebi, lahko pa nam odkrije posledice našega vedenja, katerih se ne zavedamo.

OBLIKE POVRATNE INFORMACIJE

Slabša oblika:

- nebesedna
- indirektna
- generalizirana
- ocenjevalna
- nejasna
- posredna
- neiskrena
- vsiljena

Boljša oblika:

- besedna
- prilagojena prejemniku
- konkretna
- objektivna
- direktna
- iskrena
- pravočasna
- konstruktivna
- vzajemna
- opisna

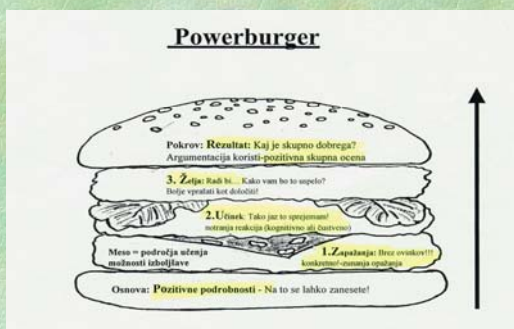
PRAVILA ZA POZITIVNO POVRATNO INFORMACIJO

1. Nanaša naj se na vedenje in ne na osebnost.
2. Uporabljajmo opise in ne sodb.
3. Osredotočimo se na vedenje sedaj in tukaj.
4. Govorimo o svojih zaznavah in čustvih.
5. Povemo le toliko, kolikor lahko drugi sprejme.
6. Osredotočimo se na vedenje, ki ga lahko spremeni.
7. Povratnih informacij ne vsiljujemo.

VRNITVENO SPOROČILO

VRNITVENO SPOROČILO V SENDVIČU

VAJA

Oglejte si čevlje sošolcev in jim podajte povratno informacijo na katerikoli način in jo tudi sprejmite.

Prilaganje v komunikaciji

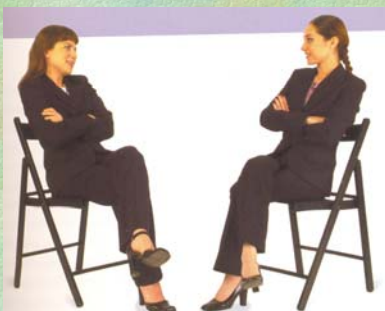
- **Kako:** prilagajamo naše vedenje (neverb.) sogovornikovemu vedenju - **zrcaljenje**.
- Povečamo pripravljenost, da nam sogovornik prisluhne, sprejme sporočilo, ga bolj natančno interpretira.
- **Povečamo možnost razumevanja sporočil na obeh straneh!**

PRILAGAJANJE V PROCESU KOMUNICIRANJA

- Lažje vzpostavimo stik
- Boljše razumevanje
- Boljši odnosi med partnerji
- Uspešnejša komunikacija
- Prevzem vodenja v komunikaciji

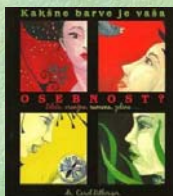
Zrcaljenje (posnemanje kretenj) – izražamo simpatijo, spoštovanje; učinkovita komunikacija

OSEBNI VIDIKI KOMUNIKACIJE

OSEBNOST UDELEŽENCEV KOMUNICIRANJA

- > Temperament
- > Značaj
- > Sposobnosti
- > Telesne lastnosti
- > Dinamične komponente (potrebe in motivi, čustva, stališča)
- > Situacijski dejavniki in kultura

Vpliv psiholoških procesov na komuniciranje

ODNOSNI VIDIK KOMUNIKACIJE

- določamo z nebesedno komunikacijo
- velja recipročnost (vzajemnost) odnosov

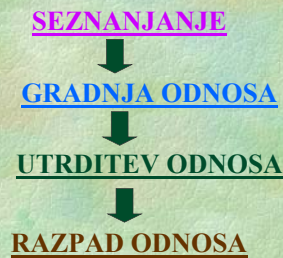
VAJA: odnosni vidik komunikacije

- Navedite nekaj pomembnih značilnosti **dobrih** medosebnih odnosov!
- Navedite nekaj pomembnih značilnosti **slabih** medosebnih odnosov!

ODNOS DO SEBE IN DRUGIH (po TA)

	JAZ	
	OK	NISEM OK
OK	Partnerstvo	Pasivnost
TI	NISI	Depresivnost
OK	Agresivnost	

Razvoj medosebnih odnosov

Področja medosebnih odnosov

- Medsebojno sprejemanje, zaupanje in podpora
- Komuniciranje
- Razreševanje konfliktov

RAZMERJE MED VSEBINO IN ODNOSI

		VSEBINA	
		Strinjanje	Nestrinjanje
O D B O S I	Dobri	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komunikacija brez težav ▪ Navidezno strinjanje z vsebino 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprejemanje različnosti mnenj ▪ Demokratična komunikacija
	Slabi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komunikacija se pretрга ▪ Dogovori se ne realizirajo 	<p>Ne strinjamo se, ker nismo v dobrih odnosih ALI Ker se ne strinjamo, ne moremo biti v dobrih odnosih</p>

VAJA: odnosni vidik komunikacije

- RAZMERJE MED VSEBINO IN ODNOSI V KOMUNICIRANJU

Poiščite praktični primer za vse 4 variante!

ODNOS KOT OVIRA (jezik nesprejemanja)

- Ukazovanje
- Opozarjanje, grožnje
- Moraliziranje
- Sugeriranje, svetovanje
- Poučevanje, navajanje logičnih argumentov

PONUJAMO REŠITEV ZA PROBLEM

- Ocenjevanje, kritiziranje, sramotenje
- Etiketiranje, dajanje imen
- Interpretiranje, analiziranje,

OCENJUJEMO IN VREDNOTIMO

- Priznavanje vrednosti – nerealno
- Simpatiziranje, podpora

ŽELIMO, DA BI SE DRUGI BOLJE
POČUTIL

- Spraševanje, navzkrižno zasliševanje

DRUGEGA POSTAVLJAMO V PODREJEN POLOŽAJ

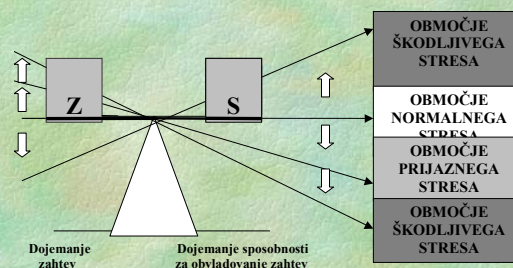
- Sarkazem, humor, umik

SPREMINJANJE, ZABAVANJE DRUGEGA,
IZOGIBANJE PROBLEMU

STRES

- **Normalni stres** - vsakdanji problemi, dobro počutje.
- **Pozitivni ali prijazni stres** - telesne in duševne sposobnosti so dobre, zahteve smo sposobni obvladati. Trema.
- **Negativni ali škodljivi stres** - zahteve so prevelike, časovna stiska, ne obvladamo dogajanja.

Odzivi na stres

- **Telesni odziv:** pospešen utrip srca, dihanje, potenje, prebavne motnje, tresenje, hladne dlani ipd.
- **Psihični odziv:** tesnoba, obupanost, razdražljivost, raztresenost, občutek preobremenjenosti, neuspešnost, težave s koncentracijo.
- Pretirano pitje kave, alkohola, kajenje, hrana.
- Bolezni: srca in ožilja, prebavil, psihosomatska.

Obvladovanje stresa

- **Zmanjševanje ali povečanje zahtev.**
- **Telesna aktivnost.**
- **Sproščanje** - gibanje, masaža, glasba, kopel, različne tehnike sproščanja (dihanje, avtogeni trening, mišična relaksacija, vizualizacija)
- **Znanje** - poznavanje vzrokov in posledic obremenitev in njihovo obvladovanje.